

zeldzame aardelementen ging gebruiken en de beschikbaarheid voor export bijgevolg sterk verminderde. De Chinese verwerkende industrie is het voorbije decennium sterk gegroeid. Analisten schatten dat China vorig jaar tussen de 65 en 70 procent van de zeldzame aardelementen zelf verbruikte. Dat is een verdubbeling in amper vijf jaar tijd. In 2009 heeft China de exportquota voor de achtste keer in evenveel jaar verlaagd en tegelijk ook de exporthellingen opgetrokken. Dit zorgde voor onrust in de industrielanden die zich door het Chinese overwicht nu in een zwakke positie bevinden en dus geen verhaal hebben tegen prijsstijgingen.

De prijzen zaten tot de jaren negentig van de vorige eeuw in een dalende trend, zodat er in het Westen weinig tot geen motivatie was om te investeren in exploratie naar zeldzame aardelementen. Het gevolg is dat er buiten China erg weinig mijnen zijn die zeldzame aardelementen uit erts halen. Volgens de laatst beschikbare cijfers van 2008 bedraagt de wereldwijde consumptie van zeldzame aardelementen ongeveer 135.000 ton. China produceerde in dat jaar 139.000 ton, zodat er voorlopig nog een

klein overschot is. De komende jaren zal de consumptie naar verwachting verder stijgen. Tussen 2000 en 2009 groeide de vraag jaarlijks met 8 tot 12 procent. Als deze trend zich voortzet, is er aan de aanbodzijde dus dringende behoefte aan verse stimuli om de productie te verhogen.

ALLEEN INDIRECT BELEGGEN

Zeldzame aardelementen worden niet op grondstoffenbeurzen verhandeld. Er zijn dus ook geen gereguleerde termijncontracten. De handel verloopt direct tussen producent en eindgebruiker, net als de prijsvorming. Investeerders kunnen dus niet handelen in afgeleide producten.

Gelukkig zijn er nog de bedrijven die actief zijn in de exploratie naar en/of de productie van zeldzame aardelementen. Toch is met name wat beursgenoteerde bedrijven betreft de spoeling eerder dun. De voornaamste producenten bevinden zich in China en zijn eigendom van de Chinese overheid. Er is dus geen sprake van dat westerse investeerders tot het kapitaal mogen toetreden. Australië telt wel twee bedrijven die actief zijn in zeldzame aardelementen, namelijk Lynas Corporation en Arafura Resources. In beide bedrijven heeft de Chinese overheid ook een participatie.

Canada telt twee beursgenoteerde exploratiebedrijven. Een eerste is Avalon Rare Metals, dat eigenaar is van het Nechalacho-project in Thor Lake, gelegen in de Canadese deelstaat Northwest Territories. Productie is voorlopig nog niet aan de orde, want het bedrijf bevindt zich nog in de fase van de haalbaarheidsstudies. Avalon is schuldenvrij.

Great Western Minerals Group heeft zes projecten in ontwikkeling die zich in Canada, de Verenigde Staten en Zuid-Afrika bevinden. Het meest geavanceerde project is Hoidas Lake in de Canadese provincie Saskatchewan. Douglas River, eveneens in Canada, bevindt zich in de buurt van een voormalige uraniummijn en proefboringen tonen aan dat er erts voorkomt die rijk zijn aan zeldzame aardelementen. Deep Sands is een gebied van 168 vierkante kilometer in de Amerikaanse staat Utah, dat bestaat uit een minerale zand- en ertsstructuur. Steenkampskraal is gelegen in de westelijke Kaapprovincie (Zuid-Afrika). Het project bevindt zich nog in een erg vroege fase, maar de proefboringen tot nog toe zijn veelbelovend.

Het Amerikaanse mijnbouwbedrijf MolyCorp Minerals zou binnenkort wel eens de stap naar de beurs kunnen zetten.

Het bedrijf beschikt naar eigen zeggen over de grootste reserves aan zeldzame aardelementen buiten China. Dit zou best weleens waar kunnen zijn want het voornaamste actief van het bedrijf, de Mountain Pass-mijn in het zuiden van Californië, leverde gedurende bijna veertig jaar een derde van het wereldwijde aanbod aan zeldzame aardelementen. De productie werd stopgezet in 1981 toen de mijn door de toenmalige eigenaar Chevron werd gesloten. Als gevolg van de schaarste aan zeldzame aardelementen en de hogere prijzen willen de eigenaars de mijn heropenen, maar eerst moet de mijninfrastructuur, die al 29 jaar inactief is, worden aangepast aan de moderne normen. De benodigde fondsen daarvoor worden op 450 miljoen dollar geschat.

Ten slotte heeft Greenland Minerals and Energy al een beursnotering in Australië en zal dit jaar ook op het AIM-segment van de London Stock Exchange worden geïntroduceerd. Net als MolyCorp maakt Greenland Minerals aanspraak op het grootste reservepotentieel buiten China. Het waarheidsgehalte hiervan valt voorlopig moeilijk in te schatten. Deze reserves zouden zich moeten bevinden in Kvanefjeld, een rijke ertsstructuur met een omvang van meer dan 40 vierkante kilometer. Greenland Minerals meent dat het project op termijn een kwart van de wereldwijde behoefte aan zeldzame aardelementen kan leveren. ■

DE ZEVENTIEN ZELDZAME AARDELEMENTEN

Atoomnummer	Symbool	Naam
21	Sc	Scandium
39	Y	Yttrium
57	La	Lanthanum
58	Ce	Cerium
59	Pr	Praseodymium
60	Nd	Neodymium
61	Pm	Promethium
62	Sm	Samarium
63	Eu	Europium
64	Gd	Gadolinium
65	Tb	Terbium
66	Dy	Dysprosium
67	Ho	Holmium
68	Er	Erbium
69	Tm	Thulium
70	Yb	Ytterbium
71	Lu	Lutetium